

ประกาศกรมปศุสัตว์

เรื่อง มาตรฐานเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ชั้นพันธุ์จำหน่าย พ.ศ. 2549

เพื่อรณรงค์และส่งเสริมให้ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และหน่วยงานของรัฐ ได้ตระหนักถึงคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์จึงกำหนดมาตรฐานเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ขึ้น สำหรับใช้ในการรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตและจำหน่ายในประเทศ ให้ประชาชนได้เลือกใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี และมีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลก มีข้อความดังต่อไปนี้

1. ขอบข่าย

มาตรฐานนี้ครอบคลุมถึง เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ทั้งตระกูลหญ้าและตระกูลถั่วที่ใช้ในการปลูกเลี้ยงสัตว์

2. นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์นี้ มีดังต่อไปนี้

2.1 เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ หมายถึง เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ตามข้อ 3

2.2 ความชื้น (Moisture content) หมายถึง ปริมาณน้ำที่แทรกซึมอยู่ตามส่วนต่างๆ ของเมล็ด วัดเป็นค่าร้อยละของน้ำหนักเมล็ดทั้งหมด คำนวณได้ ดังนี้

$$\text{ความชื้นของเมล็ด(\%)} = (\text{น้ำหนักของน้ำที่มีอยู่ในเมล็ด} \times 100) \div \text{น้ำหนักเมล็ดทั้งหมด}$$

2.3 ความบริสุทธิ์ (Purity) หมายถึง น้ำหนักเมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์ (Pure seed) ได้แก่ เมล็ดพันธุ์แต่ละชนิดที่แก่เต็มที่แล้วและไม่แตกหัก รวมถึงเมล็ดที่ไม่ได้ขนาด เมล็ดเหี่ยวยุบ เมล็ดที่งอกเสียหาย และส่วนแตกหักของเมล็ดที่มีขนาดใหญ่เกินกว่าครึ่งหนึ่งของขนาดเดิม วัดเป็นค่าร้อยละของน้ำหนักเมล็ดทั้งหมด

2.4 ความงอก (Germination) หมายถึง เมล็ดพันธุ์ส่วนที่งอกได้หรือยังมีชีวิตอยู่ วัดเป็นค่าร้อยละของน้ำหนักเมล็ดทั้งหมด คำนวณได้ ดังนี้

$$\text{ความงอกของเมล็ด(\%)} = (\text{จำนวนเมล็ดที่งอกได้} \times 100) \div \text{จำนวนเมล็ดทั้งหมด}$$

2.5 เมล็ดพืชอื่น (Other seed) หมายถึง เมล็ดพันธุ์พืชอื่นๆ รวมทั้งเมล็ดพันธุ์พืชที่ปลูกให้ผลผลิตได้ และเมล็ดพืชต่างๆ ที่ไม่ใช่เมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์ วัดเป็นค่าร้อยละของน้ำหนักเมล็ดทั้งหมด

- 2.6 น้ำหนักสุทธิ หมายถึง น้ำหนักเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่บรรจุอยู่ในภาชนะ โดยไม่รวมน้ำหนักของภาชนะ
- 2.7 ผู้ผลิต หมายถึง ผู้ปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์
- 2.8 ผู้รวบรวม หมายถึง ผู้รวบรวมเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์จากผู้ผลิตมาปรับปรุงสภาพ และบรรจุ
- 2.9 ชุดเมล็ดพันธุ์ (Lot Number) หมายถึง รหัสที่ผู้ผลิต หรือผู้รวบรวมกำหนดขึ้นเพื่ออ้างอิงถึงเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แต่ละชุด ซึ่งเมล็ดในชุดหนึ่งๆต้องมีคุณภาพเหมือนกัน
3. ข้อกำหนดคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ชั้นพันธุ์จำหน่าย (Certified Seed) ต้องมีคุณภาพดังต่อไปนี้

ชื่อพืชอาหารสัตว์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพันธุ์	ความงอก ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ	ความบริสุทธิ์ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ	ความชื้น ไม่เกินร้อยละ	เมล็ดพืช อื่นไม่เกิน ร้อยละ
รูซี หรือคองโก	(<i>Brachiaria ruziziensis</i>)	ทุกพันธุ์	50	90	10	0.3
กินนี	(<i>Panicum maximum</i>)	กินนีสีม่วง TD58	50	70	10	0.3
อะตราดัม	(<i>Paspalum atratum</i>)	อะตราดัม อุบลพาสพาลัม	50	70	10	0.3
พลีแคทูลัม	(<i>Paspalum plicatulum</i>)	ทุกพันธุ์	50	70	10	0.3
ฮามาต้า	(<i>Stylosanthes hamata</i>)	เวอร์นาโน	40	70	9	3.0
เพอเรนเนียล สไตโล	(<i>Stylosanthes guianensis</i>)	ท่าพระสไตโล CIAT 184	50	70	9	3.0
เซนจูเรียน	(<i>Centrosema pascuorum</i>)	คาวาลเคด	50	90	9	3.0

4. การบรรจุ

ต้องบรรจุในภาชนะบรรจุที่เก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ได้เป็นอย่างดี วัสดุที่ใช้ต้องสะอาด มีคุณภาพสามารถป้องกันการปนเปื้อนจากภายนอก มีคุณสมบัติทนทานต่อการขนส่ง และสามารถป้องกันความเสียหายอันจะมีผลต่อคุณภาพของเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

5. การแสดงเครื่องหมายหรือฉลาก

ต้องมีข้อความแสดงรายละเอียดให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน ไม่หลอกลวง ดังต่อไปนี้

- 5.1 ชื่อพืชอาหารสัตว์
- 5.2 น้ำหนักสุทธิ
- 5.3 ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิต หรือ ชื่อและที่ตั้งของผู้รวบรวม
- 5.4 วันเดือนปี ที่บรรจุ
- 5.5 วันเดือนปี ที่หมดอายุ
- 5.6 ชุดเมล็ดพันธุ์ (lot number)
- 5.7 คุณภาพเมล็ดพันธุ์ ให้ระบุ ความงอก ความบริสุทธิ์

ประกาศ ณ วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2549

(นายกุล อิ่มทองทอง)
อธิบดีกรมปศุสัตว์